

Rapport og sluttmelding Skjema for løpende rapport eller sluttmelding til de regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK)

2010/31-23

Dokument-id: 1131642 Dokument mottatt 31.12.2018

Oral helse hos voksne (2010/31)

---

1. Generelle opplysninger

a. Prosjektleder

CRIStin Person ID	18068
Navn:	Linda Maria Stein
Akademisk grad:	PhD
Klinisk kompetanse:	Tannpleier
Stilling:	Førstemanuensis
Arbeidssted:	UiT Norges arktiske universitet
Arbeidsadresse:	Institutt for klinisk odontologi
Postnummer:	9037
Sted:	Tromsø
Telefon:	77649142
Mobiltelefon:	97157257
E-post adresse:	linda.stein@uit.no

b. Prosjekt

Hvilket prosjekt gjelder sluttmeldingen/rapporten?	Oral helse hos voksne (2010/31)
--	---------------------------------

2. Sluttmelding/rapport og etisk vurdering

Sluttmelding

Kortfattet, allment forståelig framstilling av prosjektets konklusjoner. Dette gjelder både positive og negative funn.

133 voksne deltok i prosjektet. Det ble utført klinisk tannhelseundersøkelse på alle deltakerne. De besvarte spørreskjemaer for å samle inn informasjon om bakgrunnsfaktorer samt psykologiske og personlige egenskaper. Oral health literacy - evnen til å få tak i forstå og bruke tannhelseinformasjon, ble undersøkt ved hjelp av en målemetode som vi utviklet og validerte som en del av prosjektet. Målemetoden ble funnet passende og pålitelig for å måle tannhelseforståelse i forskningsøyemed. Spørreskjemaene om personlige egenskaper fant at 10 % hadde personlighetstrekket alexithymi. Dette innebærer at de har nedsatt evne til å identifisere følelser og beskrive hva de føler. Det ble funnet sammenheng mellom dette personlighetstrekket og lav tannhelseforståelse. En av tre deltakere hadde såpass store problemer med å forstå helseinformasjon at de forventes å ha store problemer med å få med seg viktig informasjon om sin egen helse. En randomisert kontrollert studie ble gjennomført, der halvparten av deltakerne fikk informasjon om sin tannhelsetilstand og veiledning i oral hygiene tilpasset den enkeltes nivå av tannhelseforståelse. Den andre halvparten fikk informasjon om tannhelsetilstand på en standard måte som regnes som vanlig i dag. Det innebærer kortfattet muntlig informasjon om hva vi fant og hva de burde gjøre, og de ble ikke differensiert etter tannhelseforståelse. Etter seks måneder kom deltakerne tilbake for ny klinisk undersøkelse. Resultatene viste at de som hadde fått informasjon og veiledning tilpasset sitt nivå av oral health literacy (tannhelseforståelse) signifikant forbedret sin tannhelse, målt i mengde plakk på tenner og betennelsesgrad i tannkjøtt, sammenliknet med gruppen som hadde fått standard informasjon. Kort oppsummert er det det viktig at tannhelsepersonell er klar over at mange pasienter har problemer med å forstå helseinformasjon. Det er derfor avgjørende at man undersøker dette og individualiserer kommunikasjonen på tannklinikken slik at alle pasienter får med seg viktig informasjon om sin tannhelse.

Kortfattet redegjørelse for gjennomføringen av prosjektet i forhold til opprinnelig søknad og plan for gjennomføring.

I starten ble prosjektet ledet av Professor Jan Bergdahl (tannlege og psykolog). Planen var to doktorgrader, men den ene stipendiaten sluttet før datainnsamlingen startet. Dette medførte merarbeid for den andre stipendiaten, og datainnsamlingen tok betydelig lengre tid. Prosjektet ble også forlenget grunnet foreldrepermisjon og sykemelding etter ulykke. Det ble fullført en doktorgrad i 2015 (Linda Stein). I 2015 ble også to artikler publisert; Development and validation of an instrument to assess oral health literacy in Norwegian adult dental patients (Stein et al.), og Exploring the association between oral health literacy and alexithymia (Stein et al.). Da Professor Jan Bergdahl ble pensjonist ble prosjektlederansvar overført til Førsteamanuensis Linda Stein. I 2018 ble en tredje artikkel fra prosjektet publisert; Effects of the conceptual model of health literacy as a risk: A randomised controlled trial in a clinical dental context (Stein et al.).

Oppsummert: 1 doktorgrad og tre internasjonale artikler publisert etter prosjektforlengelse.

Lenke til eventuell publikasjon PhD avhandling: <https://munin.uit.no/handle/10037/10991>

Artikkel 1:

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3109/00016357.2015.1007477> Artikkel 2: <https://europepmc.org/abstract/med/26513848>

Artikkel 3: <https://www.mdpi.com/1660-4601/15/8/1630>

---

3. Vedlegg

#	Type	Filnavn	Lagt inn dato
1.	Sluttmelding / publikasjon	Sluttmelding Oral helse hos voksne.pdf	31.12.18

4. Ansvarserklæring

Jeg erklærer at prosjektet vil bli gjennomført

I henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer

I samsvar med opplysninger gitt i denne søknaden

I samsvar med eventuelle vilkår for godkjenning gitt av REK